

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
ЦЕНТР НЕПЕРЕРВНОЇ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

з науково-педагогічної роботи

Людмила СТЕПАНЕНКО

20 червня 2024 року

**МУЗИЧНІ ФЕСТИВАЛІ ЄВРОПИ:
ІСТОРІЯ, МЕНЕДЖМЕНТ, МІЖКУЛЬТУРНІ ЗВ'ЯЗКИ**

**Програма підвищення кваліфікації керівників, спеціалістів
закладів культури та педагогічних працівників закладів мистецької освіти**

Форма навчання	<u>очна/заочна</u>
Навчальний рік	<u>2024/2025</u>
Кількість кредитів ECTS	<u>0.6</u>
Мова викладання, навчання й оцінювання	<u>українська</u>
Форма підсумкового контролю	<u>Тест</u>

Розробник: Пономаренко Олена Юріївна

Київ – 2024

Розробник: ПОНОМАРЕНКО Олена Юріївна, кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри історії світової музики Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського.

ПОГОДЖЕНО

Директорка Центру неперервної культурно-мистецької освіти
кандидат педагогічних наук, доцент

Ірина ШЕВЧЕНКО

СХВАЛЕНО

В.о. зав. кафедри музичного мистецтва, д. культурології, професор, заслужений діяч мистецтва України, член Національної всеукраїнської музичної спілки

Світлана Садовенко

Протокол № 16 від 13 червня 2024 р.

Затверджено Вченою радою Академії протокол від 20 червня 2024 р. № 14

1. Анотація (опис) програми (у т. ч. міждисциплінарні зв'язки).

Програма підвищення кваліфікації «Музичні фестивали Європи: історія, менеджмент, міжкультурні зв'язки» є важливою складовою професійної підготовки керівників, спеціалістів закладів культури та педагогічних працівників закладів мистецької освіти. Професійна діяльність музиканта будь-якого фаху є неможливою поза чіткими уявленнями щодо функціонування музичного мистецтва в загальному соціокультурному полі сьогодення. Музичне життя сучасної Європи різноманітне завдяки значній кількості мистецьких проєктів. Серед них важливе місце належить музичним фестивалям, у яких беруть участь виконавці світового рівня. Фестивальний рух усе більше привертає увагу критиків, мистецтвознавців, виконавців, особливо їх цікавлять його новації та зв'язок із традиціями, особливості історичного розвитку, а також інтернаціональні зв'язки, діяльність державних структур, фінансового сектору, що програмують і втілюють ці проєкти, специфіка менеджменту, інноваційні процеси, які характерні для європейських фестивалів у музичному житті сьогодення. Актуальність вивчення європейських музичних фестивалів як складову національної культури, узагальнення їхнього досвіду, важливого для музичного життя загалом і для України зокрема – відповідають сучасним вимогам програми «Музичні фестивали: історія, менеджмент, міжкультурні зв'язки».

2. Мета програми - розглянути особливості функціонування і специфіку організації європейських музичних фестивалів.

3. Завдання програми:

- систематизувати відомості про особливості організації європейських музичних фестивалів, що розпорошені в наукових працях і періодичних публікаціях;

- визначити основні їх типи;

- з'ясувати сутність поняття «фестивальний маркетинг», який функціонує в музичному житті сучасної Італії;

- висвітлити особливості досягнення бездоганного результату в контексті організації музичних проєктів, що постійно підтверджують статус національного культурного бренду;

- визначити вагому роль державних структур і приватного сектору контексті сучасних процесів організації музичних фестивалів в країнах Європи;

- узагальнити досвід організації музичних фестивалів, важливий для музичного життя загалом і для України;

- підготувати музикантів до продуктивної роботи у сфері музичного життя (творчі колективи, організації, інститути, заклади освіти).

Основні завдання програми «Музичні фестивалі Європи: історія, менеджмент, міжкультурні зв'язки» визначені необхідністю сформувати наступні компетентності:

загальні:

- здатність до абстрактного та історичного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність вчитися і бути сучасно навченим;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

спеціальні:

- розуміння закономірностей процесу організації сучасного музичного мистецтва;
- розуміння взаємозв'язку між функціонуванням художньої складової сучасної культури та економічної складовою;
- знання особливостей різних структурних утворень, що забезпечують організацію і функціонування музичного життя сучасної Європи (оперний театр, культурно-мистецькі проекти тощо);
- вміння самостійно працювати з джерелами (дослідницькою літературою та первинними джерелами), з метою з'ясування характерних особливостей конкретного структурного об'єкта.

Програма забезпечує набуття таких компетентностей:

загальні:

- здатність до абстрактного та історичного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність вчитися і бути сучасно навченим;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

спеціальні:

- розуміння закономірностей процесу організації європейських музичних фестивалів;
- розуміння взаємозв'язку між функціонуванням художньої складової сучасної культури та економічної складовою;
- вміння самостійно працювати з джерелами (дослідницькою літературою та первинними джерелами), з метою з'ясування характерних особливостей конкретного структурного об'єкта.

4. Попередні вимоги до опанування програми.

Знання та розуміння традицій фестивального руху в Європі; особливості організації музичних фестивалів в умовах ринкової конкуренції, що загострилась протягом останніх років, особливо після пандемії Covid - 19, що становить складну, багатопланову управлінську діяльність, яка вимагає нових підходів економічних, підприємницьких, управлінських і маркетингових; особливості комунікативних каналів, їх ефективність завдяки креативному рекламуванню культурно-мистецьких подій в музичному житті сучасної Європи.

Вміння орієнтуватися в національних традиціях організації музичних фестивалів Європи; виявляти характерні особливості музичного фестивалю;

аналізувати особливості функціонування музичних фестивалів в сучасному житті Європи; застосовувати набуті знання та вміння у власній професійній діяльності.

5. Результати навчання за програмою:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1	Знати структуру сучасного музичного життя і застосовувати на практиці особливості організації музичного життя сьогодення, що становить складну, багатопланову управлінську діяльність, яка вимагає нових підходів економічних, підприємницьких, управлінських і маркетингових.	Лекції, семінарські та практичні заняття, самостійна робота з джерелами та інформаційними ресурсами	Оцінювання на семінарських та практичних заняттях, залік	50%
2	Визначати вагому роль державних структур і приватного сектору в контексті сучасних процесів організації музичного життя в країнах Європи. Виявляти найкращі світові практики з розвитку креативного сектора у сфері сучасної музичної культури, адаптувати їх до власної професійної практики.	Лекції, семінарські та практичні заняття, самостійна робота з джерелами та інформаційними ресурсами	Оцінювання на семінарських та практичних заняттях, залік	20%
3	Установлювати комунікативний діалог з різними професійними суб'єктами і групами, що складають основні структурні утворення музичного життя сьогодення (оперний театр, музичні фестивалі, консерваторії як соціокультурні інститути тощо).	Лекції, семінарські та практичні роботи, самостійна робота з джерелами та інформаційними ресурсами	Оцінювання на семінарських та практичних заняттях	10%
4	Оцінювати сучасну соціокультурну ситуацію в контексті різних аспектів організаційного процесу музичного життя сьогодення. Отриманий практичний досвід організації європейських музичних проєктів, впроваджувати в професійну діяльність, використовувати його на практиці в музичному житті	Лекції, практичні роботи, самостійна робота з інформаційними ресурсами	Оцінювання на практичних заняттях	20%

сучасної України, виявляти, генерувати і впроваджувати креативні ідеї в професійну діяльність; формулювати, аргументувати професійні завдання; проявляти самостійність суджень та самокритичність у процесі дискусії.			
---	--	--	--

6. Співвідношення результатів навчання із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін, які не входять до блоків спеціалізації)

7. Схема формування оцінки (згідно п.7 «Положення про організацію освітнього процесу в НАКККіМ» від 30 серпня 2022 р.)

- підсумкове оцінювання: тестування.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЗАНЯТЬ

для підвищення кваліфікації керівників і спеціалістів закладів культури та педагогічних працівників закладів мистецької освіти за програмою
«Організація музичного життя в країнах сучасної Європи»

№ п/п	ТЕМА	Усього кредитів ЄКТС	Кількість годин					
			Усього годин	Лекційні	Тренінг	Семінарські	Самостійна робота	Круглий стіл
1	Функції музичних фестивалів.		2	2				
2	Специфіка організації та управління музичними фестивалями.		6	1	2	2		1
3	Публіка в структурі організації музичних фестивалів Європи.		4	2	2			
4	Креативні прийоми реклами європейських музичних фестивалів.		6	1	1	2		2
Усього годин за програмою		0,6	18	6	5	4		3

Загальний обсяг 18 год., в тому числі:

Лекції – 6 год.

Тренінг – 5 год.

Семінарські заняття – 4 год.

Круглий стіл – 3 год.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

Гагоорт Г. Менеджмент мистецтва. Підприємницький стиль. Переклад з англійської Б. Шумиловича. Львів: Літопис, 2008.

Грищенко В. В. Особливості дизайну в мистецтві плаката. Вісник ХДАДМ. 2011. № 6. С. 138–140.

Єфіменко А. Оперний фестиваль у Пезаро. ZBRUC, 2019. 11 вересня. URL: <https://zbruc.eu/node/91989> (дата звернення: 25.09.2022).

Зінкевич О. С. Музика говорить мовою нашого часу. Критика. Київ, 2004. № 7–8 (81–82). С. 30–34.

Зуєв С. П. Сучасний культурний простір та семіотика музичного фестивалю (на матеріалах Харкова) : дис... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.01 Теорія та історія культури (мистецтвознавчі науки) / Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка. Суми, 2006. 207 с.

Кияновська Л. Галицька музична культура XIX–XX ст. Чернівці : Книги–XXI, 2007. 424 с.

Кияновська Л. Опера як ринок: вистава як маркетинговий хід // Сучасний оперний театр і проблеми оперознавства. Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського, вип.89. – Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2010. С. 47–57.

Кияновська Л., Ластовецька З., Пилатюк О., Скорик А. Нариси з музичної соціології. Львів : 2008.

Кольбер Ф. Маркетинг культури та мистецтва. Пров. з англ. Л. Мочалова; СПб.: Видавець Васін А.І., 2004. 256 с.

Кольбер Ф., Нантель Ж., Білодо С., Річ Дж. Д. Маркетинг у сфері культури і мистецтв. / Пер. з англ. Львів : Кальварія, 2004. 240 с.

Косаль Н. С. Еволюція форми плаката як засобу графічної комунікації, 2014. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/712/1/V77_P255-260.pdf

Котлер Ф., Шефф Дж. Усі квитки продані. Стратегії маркетингу виконавських мистецтв. М.: Класика-XXI, 2004. 688 с.

Лалл Дж. Мас-медія, комунікація, культура: глобальний підхід. / Пер. з англ. Київ : Видавництво „К.І.С.”, 2002.

Пітерс Джон Дарем Слова на вітрі: історія ідеї комунікації / Пер. з англ. Київ : Вид. Дім „КМ Академія”, 2004. 302 с.

Пономаренко О. Ю. «Вагнер Фестиваль Равелло» як соціокультурний феномен фестивального процесу Італії (до 140-річчя прибуття Вагнера в Равелло) // Науковий вісник Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2021. Вип. 130. С. 183–196.

Пономаренко О. Ю. Вісімдесятий ювілейний сезон «Maggio Musicale Fiorentino» (роль музичних фестивалів у культурному житті сучасної Італії) // Часопис. Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2018. № 2/39. С. 56–66.

Пономаренко О. Ю. Лірико-симфонічні фонди та їх роль при організації мистецьких проєктів в сучасній Італії // Scientific achievements of modern society. Liverpool, United Kingdom, 2019. S. 724–734.

Пономаренко О. Ю. Музичний менеджмент в Італії: сучасний вектор // Часопис Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2020. № 2–3 (47–48). С. 109 – 123.

Пономаренко О. Ю. Музичні фестивалі в системі культурного життя Італії // Культура і сучасність. Київ: Міленіум, 2017. №1. С. 66–71.

Пономаренко О. Ю. Організація музичного життя в сучасній Італії // Часопис Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2024. № 2. С. 109 – 123.

Пономаренко О. Ю. Професійні та аматорські музичні фестивалі в системі культурного життя сучасної Італії // East European Science Journal. Warsaw, 2017. P. 14–20.

Пономаренко О. Ю. Функції музичних фестивалів у сучасній Італії: «Rossini Opera Festival» // Науковий вісник Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2022. № 135. С. 137–150. DOI: <https://doi.org/10.31318/2522-4190.2022.135.271014>

Пономаренко О. Pompei Music Fest. Парад юних талантів Україна–Італія // Музика, 2016. № 5– 6. С. 15.

Пономаренко О. Ю. «Ravello Festival»: динаміка розвитку музичних фестивалів в сучасній Італії // АРТ-платФОРМА. Київ, 2020. Вип. I (1). С. 293–316.

Станіславська К. Мистецько-видовищні форми сучасної культури. Київ : НАКККіМ, 2012. 320 с.

Чекан Ю. Інтонаційні практики та комунікативні технології в українській музиці останнього десятиріччя // Науковий вісник НМАУ ім. П.І.Чайковського. вип. 68. Музика у просторі сучасності: друга половина ХХ – початок ХХІ ст. Київ : 2007. С. 70–76.

Чекан Ю. Сучасна соціокультурна ситуація і проблеми музичної освіти // Українська музика : науковий часопис. / Львів, 2013, №3 (9), С.41–53.

Черкашина-Губаренко М. Р. Оперный театр в пространстве меняющегося мира. Аспекти історичного музикознавства. Харків : Харківський державний університет мистецтв імені І. П. Котляревського, 2012. С. 68–79.

Швед М. Тенденції розвитку міжнародних фестивалів сучасної музики. Львів : Сполом, 2010. – 440 с.

Шевченко В. Я. Композиція плаката: Навч. посібн. Харків: Колорит, 2007. С. 123–125.

Шип С. Музыкальный язык в пространстве музыкальной культуры // Музика у просторі культури. Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського, вип. 33. Київ : 2004. С.25–37.

Допоміжна

Городецький Ю. І. Основи маркетингу та менеджменту (План-проспект спецкурсу). У кн.: М. Д. Копиця та І. А. Котляревський, ред. Питання музичного менеджменту. Київ: Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського, 1996. С. 4–7.

Дейвіс Н. Європа: Історія. / Пер. з англ. Київ : Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2008. 1464 с.

Ільганаєва В. О. Теоретико-методологічний синтез соціально-комунікаційного знання. Філософія спілкування: філософія, психологія, соціальна комунікація. 2009. № 2. С. 96–101.

Різун В. В. Начерки до методології досліджень соціальних комунікацій. Світ соціальних комунікацій. Київ, 2011. Т. 1. С. 7–11.

Accademia Rossiniana “Alberto Zedda” 30 anni. Rossini Opera Festival : Pazzini Stapatore Editore, Villa Verucchio (RN), 2018. 59 с. URL: <https://www.rossinioperafestival.it/contrib/uploads/libro-accademia-30-anni-rid.pdf>

Balestra C., Malaguti A. Organizzare musica: legislazione, produzione, distribuzione, gestione nel sistema italiano. Milano : Edizione Franco Angeli, 2006. 373 p.

Bartoletti, R., Gemini, L., Brilli, S. Il Rossini Opera Festival nell'esperienza degli spettatori: indagine su identità, gradimento e comunità del festival. Analisi delle interviste al pubblico dell'edizione. Urbino: Dipartimento di Scienze della Comunicazione, Studi Umanistici e Internazionali: Storia, Culture, Lingue, Letterature, Arti, Media (DISCUI) Università degli Studi di Urbino "Carlo Bo", 2018. 38 p.

Bukofzer M. Music in the Baroque Era, from Monteverdi to Bach. – New York : Norton and Company Inc., 1947.

Conservatorio Rossini. Storia. URL: <https://www.conservatoriorossini.it/storia/>

Diggle's K. Guide to Arts Marketing: The Principles and Practice of Marketing as they apply to the arts. Rhinegold Publishing Ltd, 1984. 256 p.

Favaro R. Spazio sonoro. Musica e architettura tra analogie, riflessi, complicità. Marsilio, 2010, 303 p.

Melillo J. Market the Arts! New York: Foundation for the Extension and Development of the American Professional Theatre, 1983. 287 p.

Mokwa M. P., Dawson W. M., Prieve E. A. Marketing the Arts. New York: Praeger, 1980. 286 p.

Ponomarenko O. Music Festivals in Modern Italy During The Covid-19 Pandemic // STUDIA UNIVERSITATIS BABEȘ-BOLYAI MUSICA. Cluj-Napoca, 2022. Issue LXVII, 2. P. 87 – 109. DOI: 10.24193/subbmusica.2022.2.05.

Ponomarenko O. Pompei Music Fest la seconda edizione // Made in Pompei. Pompei, 2018. № 9. P. 16.

Ponomarenko O. Pompei Music Fest, dal 17 al 22 ottobre la terza edizione // Made in Pompei Pompei, 2019. № 9. P. 19.

Ponomarenko O. Temporary space of musical Venice (on the example of functioning of The International Festival of Contemporary Music Venice Biennial) // European Journal of Arts. Vienna, 2021. № 2. P. 123–134.

Мультимедійні джерела інформації (вибрані):

- <https://www.arena.it/it/arena-diverona/spettacoli>
- <https://www.labiennale.org/en>
- <https://www.rossinioperafestival.it/>
- <https://ravellofestival.info/2022/>
- <https://www.teatrosancarlo.it/>
- <https://conservatoriosantacecilia.it/>
- <https://www.sanpietroamajella.it/>
- <https://www.salzburg.info/ru/salzburg/salzburg-festival/salzburg-festival>
- <https://www.bayreuther-festspiele.de/en/>